

تعاون و کشاورزی، سال چهارم، شماره ۱۳، بهار ۱۳۹۴

بررسی نیت و رفتار دامداران عضو تعاونی دامداران شهرستان سیرجان در رابطه با رفاه دام

فاطمه سالاری^{۱*}، مسعود یزدان پناه^۲، معصومه فروزانی^۳، جعفر یعقوبی^۴

تاریخ دریافت: ۱۳۹۳/۵/۱۱ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۳/۱۰/۱۳

چکیده

هدف از این پژوهش بررسی نیت و رفتار دامداران شهرستان سیرجان در رابطه با رفاه دام است. نمونه پژوهش از طریق نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب شد و با استفاده از روش پیمایش ۱۴۴ نفر از دامداران شهرستان سیرجان استان کرمان مطالعه شدند. روایی و پایایی ابزار سنجش مورد بررسی قرار گرفت و اصلاحات لازم انجام پذیرفت و سپس داده‌ها جمع‌آوری شد. نتایج پژوهش نشان داد متغیرهای مستقل تحقیق به ترتیب ۴۶ درصد و ۳۹ درصد تغییرات در نیت و رفتار دامداران را نسبت به رفاه دام تبیین می‌کنند. «انتظار نتیجه» مهم‌ترین متغیر در پیش‌بینی نیت و رفتار دامداران در رابطه با رفاه دام است. در نهایت، تحقیق پیشنهاد می‌کند با توجه به تأثیر نگرش دامداران در نیت آن‌ها می‌توان با نمایش فیلم، نصب پوستر و بازدید از دامداری‌های نمونه برای دامداران، نگرش آن‌ها را نسبت به رفاه دام‌های تحت مراقبت خود بهبود بخشید. همچنین با توجه به نقش درک دامداران از خودکارآمدی خویش برای رفاه دام، می‌توان جنبه‌های مختلف رفاه دام را برای دامداران ساده ساخت تا آن‌ها بتوانند با درک ساده بودن رفتارها رفاه دام‌های تحت مراقبت خود را بهبود بخشند. جهاد کشاورزی و تعاونی دامداران دو نهاد فعال در این بخش محسوب می‌شوند که می‌توانند با ارائه تسهیلات و امکانات به اعضای خود زمینه‌ساز ساده‌سازی جنبه‌های مختلف رفاه دام را فراهم کنند.

واژه‌های کلیدی: رفاه دام، نیت دامدار، رفتار دامدار

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد ترویج و آموزش کشاورزی، دانشگاه رامین خوزستان

E-mail: fsalari95@yahoo.com

* نویسنده مسئول

۲. استادیار گروه ترویج و آموزش کشاورزی، دانشگاه رامین خوزستان

۳. استادیار گروه ترویج و آموزش کشاورزی، دانشگاه رامین خوزستان

۴. دانشیار گروه ترویج و آموزش کشاورزی، دانشگاه زنجان

مقدمه

در سال‌های اخیر، صنعت تولید دام جهت جلوگیری از نتایج ناپذیرفتنی در پرورش دام‌ها (برای مثال رفتار سنگدلانه در کشتارگاه‌ها در ایالت متحده و نابودی بی‌رحمانه مرغ‌ها برای کنترل آنفلوآنزای مرغی در اندونزی) و ارزیابی و بهبود روش‌های تولیدی جهت رفاه حیوانات فشار زیادی را از سوی جامعه متحمل شده است (Place and Mitloehner, 2014; Broom, 2010). این امر سبب شده است جنبش حقوق حیوانات به سرعت رشد و گسترش یابد (Silberman, 1988; Maria, 2006). یکی از نتایج مهم حاصل از این جنبش، موضوع رفاه حیوانات است که در نهایت باعث ایجاد تغییرات مهمی در قوانین اروپایی صنایع دامی شد (Maria, 2006). رفاه حیوانات مفهومی است که به صورت مختلفی تفسیر شده است و از این رو، تعریف دقیق و علمی آن به سادگی ممکن نیست؛ برای مثال، شهروندان و مردم عادی جامعه رفاه حیوانات را داشتن یک زندگی طبیعی برای حیوان می‌دانند که این زندگی طبیعی به معنی قادر بودن برای حرکت آزادانه و دسترسی به مرتع برای حیوان می‌باشد (Boogaard et al., 2008). دانشمندان علوم دامی رفاه حیوان را در احساسات حیوانی و توانایی کنار آمدن با محیط زندگی خود می‌دانند (Bracke and Hopster, 2006). دامداران نیز بر جنبه‌های دیگر رفاه تمرکز دارند. آن‌ها بیشتر بر سلامت فیزیکی و سطوح تولیدی خوب با مراقبت به معنی حفاظت و تأمین آب و غذا برای حیوان تمرکز دارند (Bruijnis, 2012). این تعابیر نشان می‌دهد که تفاوت زیادی در تفسیر رفاه حیوانات مزرعه بین گروه‌های مختلف مردم وجود دارد. در سال ۱۹۸۳، دانکن و داوکینز در بررسی تمامی مقالات منتشر شده در زمینه علم رفاه حیوانات به این نتیجه رسیدند که تعریف دقیق علمی برای رفاه حیوانات ناممکن است و لذا شرح کار گسترده‌ای از رفاه، شامل مفاهیم سلامت کامل جسمی و روحی حیوان، تطبیق و هماهنگی حیوان با محیط زیست و حق حیات بدون درد حیوانات در محیطی امن با لحاظ تمام احساسات آن‌ها از سوی انسان‌ها ارائه نمودند (Duncan and Dawkins, 1983 cited in Duncan, 2005).

رفاه حیوانات مزرعه، حداقل در پایین‌ترین سطح، یک پیش شرط اساسی برای بهره‌وری دام محسوب می‌شود؛ برای مثال، کاهش رفاه دام نه تنها افزایش وزن روزانه در خوک‌های پرورشی و میزان شیر در گاوهای شیری را کاهش داده، بلکه از تولید مثل نیز کاسته است (Hemsworth et al., 1989; Kauppinen et al., 2012). همچنین رفاه دام سبب بهبود تولید تخم مرغ در مرغ‌ها (Barnett et al., 1992; Hemsworth, 2003; Hanna et al., 2009)، بهبود رشد در خوک‌ها (Hemsworth et al., 1989)، بهبود تولید شیر در گاوها (Rushen et al., 1999; Hemsworth, 2003; Hanna et al., 2009) و بهبود تولید گوشت در گوساله‌ها (Lensink et al., 2000) شده است. در مقابل، رفتار خشونت‌آمیز با گاوهای شیری سبب افزایش ترس در گاوها و نهایتاً منجر به کاهش تولید شیر آن‌ها گردیده است (Rushen et al., 1999). محققان معتقدند رفتارهای منفی انسان با دام‌ها سبب اضطراب و ترس آن‌ها نسبت به انسان‌ها شده و این استرس سبب اختلال در رشد و بازده دام می‌شود (Barnett et al., 1992). بنابراین، رعایت و تأمین رفاه دام از لحاظ اقتصادی بسیار مهم و با ارزش است.

از آنجا که دامداران در خط مقدم ارتباط با دام‌ها قرار دارند، از این رو، نقش آن‌ها در زمینه رفاه و بهره‌وری حیوانات مزرعه در سال‌های اخیر مورد توجه جدی قرار گرفته است (Hemsworth et al., 1994). کاپینن و همکاران (Kauppinen et al., 2010) بر نقش مهم دامداران در مراقبت واقعی از حیوانات خود تأکید می‌کنند و بیان می‌دارند رفتار مثبت آثار قابل توجهی بر رفتار، فیزیولوژی و بهره‌وری دام‌ها دارد (Hemsworth et al., 1993). بنابراین، دامداران به عنوان یک عنصر انسانی مهم در سلامت، رفاه، پرورش و مدیریت حیوانات مزرعه در نظر گرفته می‌شوند (Kauppinen et al., 2012; Coleman et al., 2000). از سوی دیگر، تصمیم‌های دامداران در انتخاب سیستم‌های پرورشی بر رفتار دام تأثیر دارد (Kielland et al., 2010; Breuer et al., 2000; Coleman et al., 1998). نظر به اینکه تصمیم‌های مربوط به رفاه حیوانات مزرعه و تعیین شرایط زندگی برای حیوانات مزرعه بر عهده

کشاورزان می‌باشد (Hansson and Lagerkvist, 2014)، درک تصمیمات کشاورزان و رفتار آنان در زمینه رفاه حیوانات مزرعه بسیار مهم می‌باشد.

تا کنون تحقیقی در زمینه رفاه دام در ایران انجام نگرفته است، لذا هدف این پژوهش بررسی نیت و رفتار دامداران عضو تعاونی دامداران شهرستان سیرجان در رابطه با رفاه دام‌هایشان است. مبحث تعاون در ایران به طور رسمی اولین بار در قانون تجارت سال ۱۳۰۳ مطرح شد و تعاونی‌های بسیاری در گرایش تعاونی‌های کشاورزی، تعاونی‌های صنعتی، تعاونی‌های معدنی، تعاونی‌های خدماتی، تعاونی‌های مسکن، تعاونی‌های مصرف، تعاونی‌های حمل و نقل، تعاونی‌های چندمنظوره در کشور پدید آمدند. تعاونی دامداران یکی از انواع تعاونی‌های کشاورزی است که نقش مهمی در تأمین مواد پروتئینی مورد نیاز مردم ایفا می‌کند (کرباسی و همکاران، ۱۳۹۲). بنابراین، شناخت رفتار دامداران عضو تعاونی در زمینه رفاه دام لازم و ضروری است چرا که این رفتار در نهایت بهره‌وری دام‌ها را در پی دارد. بر همین اساس، این پژوهش قصد دارد نیت و رفتار دامداران عضو تعاونی شهرستان سیرجان را در رابطه با رفاه دام مورد مطالعه و بررسی قرار دهد.

مبانی نظری (عوامل مؤثر بر رفتار دامداران در رابطه با رفاه دام)

محققان عامل اصلی انجام یک رفتار را نیت فرد برای انجام آن رفتار می‌دانند (De Bruijn et al., 2014; Kaiser and Scheuthle, 2003; Yazdanpanah et al., 2010). نیت عامل انگیزشی است که رفتار را تحت تأثیر قرار می‌دهد (Fishbein and Ajzen, 1975 cited in Ajzen, 1991). نیت اشاره به میزان تلاش فرد برای انجام رفتار دارد و به عنوان یک قاعده کلی، هر چه نیت فرد برای انجام یک رفتار قوی‌تر باشد، به احتمال بیشتری منجر به رفتار در وی خواهد شد (Ajzen, 1991). بسیاری از محققان ذکر کرده‌اند که انسان‌ها با توجه به نیتی که برای نگهداری حیوانات دارند با آن‌ها رفتار می‌کنند؛ برای مثال، بر پایه نیت نگهداری خرگوش (به عنوان یک حیوان خانگی، یا کشتن آن به عنوان یک ماده غذایی و یا انجام آزمایش‌ها بر روی آن برای کشف مواد درمانی سرطان و یا تست لوازم آرایشی بهداشتی)، رفتار افراد نیز در برخورد با خرگوش در هر یک از حالات نیت متفاوت خواهد بود (Webster, 1994 cited in Webster, 2001; Levine,

(Emily et al., 2005). در این پژوهش، نیت دامدار برای رفاه دام در حقیقت به تمایل و قصد او جهت تأمین رفاه دام اشاره دارد. از طرف دیگر، تحقیقات پیشین حاکی از وجود رابطه بین نگرش و رفتار دامداران و نیز بین رفتار و تصمیم‌های مدیریتی آن‌ها می‌باشد (Kielland et al., 2010; Breuer et al., 2000; Coleman et al., 1998). نگرش دامداران در مورد دام‌ها قوی‌ترین پیش‌بینی‌کننده نیت رفتار آن‌هاست (Hemsworth et al., 1989; English, 1991)، به عبارتی، نگرش افراد پایه نیت آن‌ها و سپس نیت تعیین‌کننده رفتار انسان‌ها در برخورد با حیوانات می‌باشد. در واقع، بین نگرش و رفتار دامداران و رفتار دامداران و رفاه و بهره‌وری حیوانات ارتباط مستقیمی وجود دارد (Hemsworth et al., 1993). کولمان و همکاران (Coleman et al., 1998) و همس‌ورث و همکاران (Hemsworth et al., 1989) در مورد نگرش پرورش‌دهندگان خوک نشان دادند نگرش دامداران نسبت به خوک‌ها پیش‌بینی‌کننده رفتار دامداران نسبت به خوک‌ها خواهد بود به گونه‌ای که افراد دارای نگرش منفی به خوک‌ها در مقایسه با افراد دارای نگرش مثبت به احتمال بیشتری این جانداران را مورد آزار و اذیت قرار می‌دهند. بنابراین، نگرش در این پژوهش به معنی عقیده و نظر دامدار در مورد اهمیت رفاه دام یا ارزیابی رفاه دام توسط وی می‌باشد.

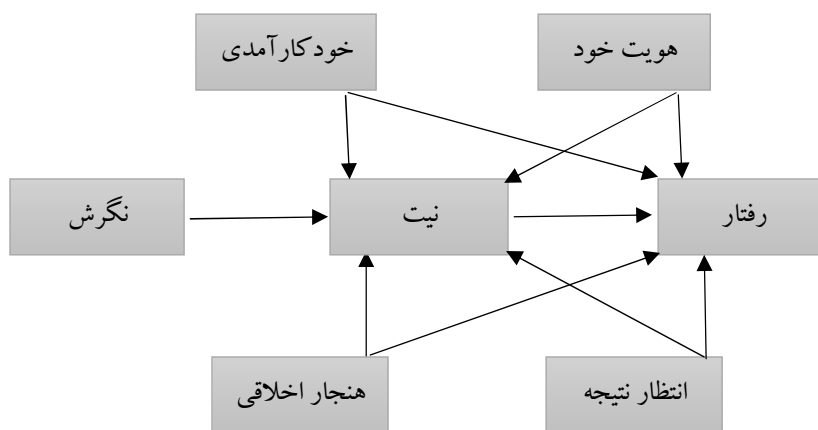
عامل دیگری که می‌تواند هم بر نیت و هم بر رفتار فرد دامدار تأثیرگذار باشد، خودکارآمدی فرد در فراهم آوردن رفاه دام است. آجزن و مادن (Ajzen and Madden, 1986) خودکارآمدی را اعتقاد یک شخص در مورد آسانی و دشواری انجام یک رفتار تعریف نموده‌اند. در واقع، درک آسانی و یا دشواری انجام یک رفتار است که می‌تواند هم منعکس‌کننده تجارب گذشته و هم موانع پیش‌بینی شده باشد که شامل عوامل داخلی و خارجی است. این عوامل می‌توانند موجب ممانعت یا تسهیل انجام رفتار گردند (Ajzen, 1991; Conner and Armitage, 1998; De Bruijn, 2010). خودکارآمدی در این پژوهش یعنی اینکه دامدار چقدر انجام رفتار رفاه دام را آسان یا سخت درک می‌کند و توانایی خود را برای انجام رفتار رفاه دام در چه حد می‌بیند.

هنجارهای اخلاقی (Kauppinen et al., 2010) نیز تعیین‌کننده نیت و رفتار دامدار جهت تأمین رفاه دام می باشد. دامداران تعهد اخلاقی روشن و مسئولیتی مشخص برای جلوگیری از درد و رنج حیوانات و رفاه آنها دارند (Vaarst and Alroe, 2012) و صحت اخلاقی درک شده از یک رفتار به مدت طولانی به عنوان یک عامل مهم و تعیین‌کننده رفتار استنباط شده است (Schwartz, 1977 cited Heath and Gifford, 2002). هنجار اخلاقی یا شخصی مبتنی بر پیامدهای پیش‌بینی شده مثبت و منفی یک رفتار است (Conner and Armitage, 1998). استدلال شده است که اگر یک فرد قبل از انجام یک رفتار، احساس پشیمانی بعد از آن را پیش‌بینی کند بعید است که رفتار مورد نظر را انجام دهد. گودین و همکاران (Godin et al., 2005) هنجار اخلاقی را تنها در درک رفتارهایی مفید و کمک‌کننده می‌دانند که در شرایطی اخلاقی تعریف شده باشند. در زمینه اخلاقی، نگرانی انسان‌ها برای رفاه حیوانات باید توسط خود آنها و از طریق احترام به ارزش ذاتی زندگی حیوان بدون در نظر گرفتن ارزش خارجی آن حیوان تعیین شود (Webster, 2001). در این پژوهش، احساسات مثبت مبین احساس رضایت شخص دامدار از خودش در قبال انجام رفتارهای مبتنی بر رفاه دام و احساسات منفی نشان‌دهنده احساس گناه ناشی از بی توجهی به نیازهای رفاهی دام است.

عامل دیگری که می‌تواند رفتار دامداران را تحت تأثیر قرار دهد قضاوت و یا عقیده در مورد پیامدهای احتمالی یا انتظار نتیجه رفتار است (Young et al., 2005)؛ زیرا مردم از انجام رفتارهایی که هیچ انگیزه‌ای برای آنها ندارند خودداری و اجتناب می‌کنند. در واقع، افراد رفتارهایی را انجام می‌دهند که به آنها احساس رضایت و عزت نفس می‌بخشد و در مقابل از انجام رفتارهایی که نارضایتی به همراه داشته باشد سرباز می‌زنند (Bandura, 1998). در حقیقت، اگر همه چیز برابر باشد، یک شخص رفتارهایی را برای انجام انتخاب خواهد نمود که نتایج مثبت را به حداکثر برساند و نتایج منفی را حداقل نماید (Young et al., 2005). انتظار نتیجه به اشکال گوناگونی وجود دارد. نتایج فیزیکی، آثار لذت بخش و متنفرانه، زیان مادی و منافع مورد انتظار از رفتار را شامل می‌شود. محققان زیادی اثبات نموده‌اند رفاه دام منجر به افزایش تولید شیر در

گاوهای شیری، تولید گوشت در گاوهای گوشتی و بهبود تولید تخم مرغ در مرغها می شود (Rushen et al., 1999; Lensink et al., 2000; Barnett et al., 1992). شخص دامدار با آگاهی از نتایج حاصل از رفتارهای رفاه دام، با احتمال بیشتری رفتارهای رفاهی را انجام خواهد داد و از انجام رفتارهایی که سودآوری را برای او کاهش دهد صرف نظر خواهد نمود.

عامل دیگری که می تواند نیت و رفتار دامدار را تحت تأثیر قرار دهد هویت خود دامدار می باشد. «هویت خود»^۱ - که در ادبیات جامعه شناسختی و روان شناسختی به عنوان یک عامل مهم تعیین کننده رفتار شخص مشاهده شده است (Smith et al., 2007) - اشاره به جنبه های برجسته و پایدار از ادراک یک فرد از خود دارد (Rise et al., 2010). خود، مجموعه هویت های یک نقش است که فرد در ساختار اجتماعی آن نقش را به عهده گرفته است (Stryker, 1968 cited in Conner and Armitage, 1998). بنابراین، هویت خود به طور کلی یک برچسب است که مردم برای توصیف خود از آن استفاده می کنند و همچنین یک عامل مهم و تأثیرگذار بر نیت رفتاری فرد می باشد (Cook et al., 2002; Biddle et al., 1987 cited in Rise et al., 2010). در واقع، هویت خود اشاره می کند به اینکه یک فرد تا چه حد انجام یک رفتار را جزء مهمی از خودپنداره (مفهوم خود) خویش می بیند (Sparks and Shepherd, 1992). در زمینه رفاه دام، هویت خود اشاره می کند به عقیده شخصی در مورد آنچه شخصیت و وجود یک دامدار مستلزم آن است (Coleman et al., 1998). این پژوهش به منظور مطالعه سازه هویت خود آن را در دو بعد مورد بررسی قرار می دهد: ۱. شخصی که خود را در قالب دامدار می بیند و ۲. شخصی که انجام فعالیت های مربوط به رفاه دام را جزئی از شخصیت خود می داند. بر اساس موارد ذکر شده نگاره ۱ به عنوان چارچوب نظری این تحقیق ارائه می گردد.

نگاره ۱. چارچوب نظری تحقیق

روش تحقیق

با توجه به نقش مهم شهرستان سیرجان در تولید فراورده‌های دامی محلی و صنعتی برای استان کرمان و در نهایت برای کل کشور، این تحقیق بر آن است تا عوامل مؤثر بر رفتار دامداران این شهرستان استان کرمان را در رابطه با رفاه دام مورد مطالعه و بررسی قرار دهد. سؤال اصلی این تحقیق عبارت است از: چه عواملی می‌توانند رفتار و نیت اعضای تعاونی دامداران را در خصوص رفاه دام‌ها تبیین نمایند؟ به منظور پاسخگویی به این سؤال، پژوهش حاضر از فن پیمایش استفاده نمود. این روش از انواع پژوهش‌های توصیفی است که برای بررسی توزیع ویژگی‌های یک جامعه آماری به کار می‌رود (سرمد و همکاران، ۱۳۷۹).

جامعه آماری در این پژوهش شامل دامداران صنعتی عضو تعاونی دامداران شهرستان سیرجان است. شهرستان سیرجان در سال ۱۳۹۱ مشتمل بر ۴۵۰ واحد فعال گاو‌داری صنعتی بود که با توجه به در دسترس بودن فهرست این دامداری‌ها، با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی ساده، ۱۴۴ نفر از دامداران به عنوان نمونه انتخاب شدند. پس از تعیین جامعه و شناخت منطقه مورد مطالعه، با انجام یک مطالعه راهنما در شهرستان باوی از توابع استان خوزستان و تکمیل ۲۸ پرسش‌نامه و تحلیل نتایج آن، اصلاحات لازم در ابزار سنجش به عمل آمد و سپس اطلاعات در

نمونه مذکور جمع‌آوری شد. گفتنی است شهرستان باوی به دلیل داشتن تعداد دام مشابه یا حتی بیشتر از شهرستان سیرجان، به عنوان طرح پایلوت انتخاب گردید. در طراحی پرسش‌نامه سعی شد، مقیاس‌هایی که به منظور سنجش رفتار دامداران و سازه‌های مؤثر بر آن در رابطه با رفاه دام طراحی شده‌اند، مورد مطالعه و بررسی قرار گیرند. متغیرهای این تحقیق شامل رفتار، نیت، هویت، نگرش، خودکارآمدی، هنجار اخلاقی و انتظار نتیجه نسبت به رفاه دام است. برای سنجش متغیرهای این تحقیق از گویه‌های متفاوتی در قالب طیف ۵ امتیازی شامل "خیلی کم"، "کم"، "تا حدودی"، "زیاد"، "خیلی زیاد" استفاده شد. پایایی ابزار سنجش نیز با ضریب آلفای کرونباخ سنجیده شد که همگی در حد مناسبی بودند (جدول ۱). روایی ابزار سنجش نیز توسط دو گروه از استادان رشته‌های ترویج و آموزش کشاورزی و علوم دامی تأیید گردید. برای بررسی رابطه بین متغیرهای تحقیق از ماتریس ضرایب همبستگی و به منظور پیش‌بینی میزان تغییرات هر متغیر از تحلیل رگرسیون استفاده شد.

جدول ۱. متغیرهای پژوهش

متغیر	تعداد گویه	ضریب آلفای کرونباخ
نگرش	۴۵	۰/۹۳
خودکارآمدی	۴۵	۰/۸۳
هنجار اخلاقی	۱۵	۰/۸۱
انتظار نتیجه	۱۰	۰/۸۸
هویت خود دامدار	۳	۰/۹۷
هویت رفاه	۱۰	۰/۸۰
نیت	۱۵	۰/۹۰
رفتار	۱۴	۰/۶۳

جدول ۲. تعریف متغیرهای تحقیق

تعریف گویه	نام گویه
ارزیابی مطلوب یا نامطلوب بودن رفتار رفاه دام	نگرش نسبت به رفاه دام
تصور دامدار از امکان پذیری رفاه دام	درک خودکارآمدی نسبت به رفاه دام
احساس و تعهد درونی دامدار نسبت به رفاه دام	هنجار اخلاقی نسبت به رفاه دام
قضاوت و یا عقیده دامدار در مورد پیامدهای احتمالی رفاه دام	انتظار نتیجه نسبت به رفاه دام
تصور فرد دامدار از دامدار بودن خود	هویت خود دامدار
تصور دامدار از اینکه رفتارهای رفاه دام را بخشی از شخصیت خود بداند	هویت رفاه
تصمیم دامدار به اعمال و تلاش برای انجام رفتار رفاه دام	نیت دامدار نسبت به رفاه دام
پاسخ قابل مشاهده دامدار از انجام رفاه دام	رفتار دامدار نسبت به رفاه دام

نتایج و بحث

یافته‌های پژوهش در مورد توزیع فراوانی جنسیت دامداران نشان می‌دهد تمامی ۱۴۴ دامدار مورد مطالعه مرد بوده‌اند. میانگین سنی این افراد ۴۹/۱۷ و انحراف معیار آن ۱۱/۰۵ سال می‌باشد. بالاترین میزان تحصیلات این دامداران لیسانس و پایین‌ترین سطح تحصیلات آنان بدون سواد بوده است. متوسط تعداد اعضای خانوار دامداران ۶ نفر و انحراف معیار آن ۱/۹۱ می‌باشد. توزیع فراوانی تعداد دام دامداران نشان می‌دهد بیشترین تعداد دام ۵۰۰۰ رأس و کمترین آن ۱۵ رأس است. میانگین تجربه دامداری دامداران ۲۶/۶۱ سال و انحراف معیار آن ۱۲/۱۴ می‌باشد. تمامی این افراد (۱۴۴ نفر) به طور مرتب با دامپزشک در ارتباط بوده و همچنین ۱۴۲ دامدار با امور دام جهاد کشاورزی در ارتباط بوده و تنها ۲ نفر هیچ ارتباطی با امور دام جهاد کشاورزی نداشتند. بالاترین میزان تولید شیر روزانه ۳۰۰۰۰ کیلوگرم و پایین‌ترین آن ۸۰ کیلوگرم در روز

می‌باشد. کمینه و بیشینه وزن تقریبی گاوهای گوشتی هنگام فروش در این دامداری‌ها بین ۱۰۰ و ۹۰۰ کیلوگرم است.

رابطه بین متغیرهای تحقیق

به منظور تعیین میزان نوع و جهت رابطه بین دو متغیر فاصله‌ای یا نسبی و یا یک متغیر فاصله‌ای و یک متغیر نسبی ضریب همبستگی پیرسون به کار برده می‌شود. بنابراین، در این پژوهش کلیه متغیرها با توجه به تعداد گویه‌های به کار رفته فاصله‌ای می‌باشند، لذا به منظور تعیین رابطه بین متغیرها از ضریب همبستگی پیرسون استفاده گردید. همان‌گونه که جدول ۳ نشان می‌دهد، متغیر نیت نسبت به رفاه دام با متغیرهای نگرش ($r = 0/51$)، خودکارآمدی ($r = 0/39$)، هویت خود رفاه ($r = 0/22$) و انتظار نتیجه نسبت به رفاه دام ($r = 0/64$) رابطه مثبت و معناداری دارد. همچنین نتایج آزمون نشان داد که انجام رفتار رفاه دام رابطه مثبت و معناداری با متغیرهای نگرش ($r = 0/43$)، خودکارآمدی ($r = 0/39$)، هویت خود رفاه ($r = 0/24$)، انتظار نتیجه ($r = 0/54$) و نیت رفاه دام ($r = 0/53$) دارد.

جدول ۳. ماتریس ضرایب همبستگی متغیرهای تحقیق

متغیرها	نگرش	خودکارآمدی	هنجار اخلاقی	هویت دامدار	هویت خود رفاه	انتظار نتیجه	نیت	رفتار
نگرش	۱							
خودکارآمدی	۰/۳۴** (۰/۰۰۰)	۱						
هنجار اخلاقی	۰/۱۱ (۰/۰۷۵)	-۰/۱۶* (۰/۰۱۱)	۱					
هویت دامدار	۰/۰۴ (۰/۵۲۹)	-۰/۷۵ (۰/۲۳۵)	۰/۳۵** (۰/۰۰۰)	۱				
هویت خود رفاه	۰/۱۲* (۰/۰۴۰)	۰/۴۳** (۰/۰۰۰)	-۰/۸۷ (۰/۱۷۰)	-۰/۲۸ (۰/۰۰۰)	۱			
انتظار نتیجه	۰/۶۲** (۰/۰۰۰)	۰/۳۳** (۰/۰۰۰)	-۰/۳۸ (۰/۵۴۹)	-۰/۱۱ (۰/۰۸۱)	۰/۱۴* (۰/۰۲۴)	۱		
نیت	۰/۵۱** (۰/۰۰۰)	۰/۳۹** (۰/۰۰۰)	-۰/۶۴ (۰/۳۱۵)	-۰/۰۷ (۰/۲۶۴)	۰/۲۲** (۰/۰۰۰)	۰/۶۴** (۰/۰۰۰)	۱	
رفتار	۰/۴۳** (۰/۰۰۰)	۰/۳۹** (۰/۰۰۰)	-۰/۰۱ (۰/۷۶۴)	-۰/۰۵ (۰/۳۹۴)	۰/۲۴** (۰/۰۰۰)	۰/۵۴** (۰/۰۰۰)	۰/۵۳** (۰/۰۰۰)	۱

مأخذ: یافته‌های تحقیق

* معنی‌دار در سطح ۵ درصد ** معنی‌دار در سطح ۱ درصد

تحلیل رگرسیون عوامل مؤثر بر نیت دامداران در رابطه با رفاه دام

به منظور تعیین آثار کلیه متغیرهای مؤثر بر نیت دامداران نسبت به رفاه دام و پیش‌بینی میزان تغییرات هر متغیر اقدام به تحلیل و تخمین معادله رگرسیون به روش اینتر بین تمام متغیرهای مستقل تحقیق و متغیر نیت نسبت به رفاه دام به عنوان متغیر وابسته گردید. یافته‌های ارائه شده در جدول ۴ نشان می‌دهد معادله رگرسیون در سطح ۱ درصد معنی‌دار می‌باشد

مشاهدات به عنوان سازه‌های مؤثر بر نیت در چارچوب پژوهش در نظر گرفته شده بود، سه متغیر نگرش، خودکارآمدی و انتظار نتیجه وارد معادله رگرسیون شدند (جدول ۴). این متغیرها در کل ۴۶ درصد از تغییرات در متغیر نیت نسبت به رفاه دام را توضیح می‌دهند. مقدار بتای به دست آمده نشان می‌دهد افزایش یک انحراف معیار در متغیرهای نگرش، خودکارآمدی و انتظار نتیجه به ترتیب سبب افزایش ۰/۱۶۷، ۰/۱۴۲ و ۰/۴۷۸ در انحراف معیار متغیر نیت نسبت به رفاه دام می‌شود. با توجه به معنی‌دار بودن t در کلیه متغیرهای مذکور، تأثیر این متغیرها در توضیح میزان نیت نسبت به رفاه دام معنی‌دار می‌باشد. در بین متغیرهای وارد شده در مدل، متغیر "انتظار نتیجه نسبت به رفاه دام" مهم‌ترین متغیر می‌باشد؛ به عبارت دیگر، بیشترین عاملی که قادر به تبیین نیت دامداران در رابطه با رفاه دام می‌باشد، اطلاع از نتایج حاصل از رفاه دام می‌باشد.

جدول ۴. تحلیل رگرسیون عوامل مؤثر بر نیت دامداران

متغیرها	B	S.E. B	β	Sig.t
نگرش	۰/۰۶۵	۰/۰۲۴	۰/۱۶۷	۰/۰۰۸
خودکارآمدی	۰/۱۰۸	۰/۰۴۳	۰/۱۴۲	۰/۰۱۲
انتظار نتیجه	۰/۶۱۹	۰/۰۷۹	۰/۴۷۸	۰/۰۰۰
Constant: - ۳/۳۱۵		F: ۳۵/۸۳	Sig: ۰/۰۰۰۱	
R ² adjusted= ۰/۴۵		R ² = ۰/۴۶	Multiple R= ۰/۶۸	

مأخذ: یافته‌های تحقیق

تحلیل رگرسیون عوامل مؤثر بر رفتار دامداران در رابطه با رفاه دام

به منظور تعیین توانایی متغیرهای مستقل در پیش‌بینی رفتار رفاه دام نیز از تحلیل رگرسیون به روش اینتر استفاده شد. همان‌گونه که جدول ۵ نشان می‌دهد، از بین متغیرهای مذکور، متغیر خودکارآمدی، انتظار نتیجه و نیت وارد معادله رگرسیون شدند. با توجه به مقدار R^2 ، این متغیرها در مجموع قادرند حدود ۳۹ درصد از تغییرات در رفتار دامدار نسبت به رفاه دام را پیش‌بینی

نمایند ($R^2 = 39$ ، $Sig = 0/000$ ، $F = 22/46$). این موضوع نشان می‌دهد خودکارآمدی، انتظار نتیجه و نیت عوامل مهمی در رابطه با پیش‌بینی رفتار می‌باشند. بررسی این متغیرها حاکی از آن است که متغیر انتظار نتیجه نسبت به خودکارآمدی و نیت قدرت پیش‌بینی‌کنندگی بیشتری دارد به گونه‌ای که افزایش یک واحد انحراف معیار در متغیر انتظار نتیجه، سبب افزایش $0/301$ در انحراف معیار متغیر رفتار خواهد شد. به همین ترتیب، افزایش یک واحد انحراف معیار در متغیر نیت و خودکارآمدی به ترتیب سبب افزایش $0/233$ و $0/153$ در انحراف معیار متغیر رفتار می‌شود.

جدول ۵. تحلیل رگرسیون عوامل مؤثر بر رفتار دامداران

متغیرها	B	S.E. B	β	Sigt
خودکارآمدی	0/064	0/025	0/153	0/013
انتظار نتیجه	0/215	0/052	0/301	0/001
نیت	0/129	0/038	0/233	0/001
Constant= 27/76		F=22/46	Sig: 0/0001	
R ² adjusted=0/37		R ² =0/39	Multiple R=0/62	

مأخذ: یافته‌های تحقیق

نتیجه‌گیری و پیشنهادها

مطالعات نشان می‌دهند زمانی که رابطه میان انسان- حیوان بهبود می‌یابد در واقع سطح رفاه و بهره‌وری در حیوان افزایش می‌یابد (Hemsworth et al., 2002; Rushen et al., 1999). به گونه‌ای که کیفیت رفتار دامداران تأثیر زیادی در رفاه و بهره‌وری حیوانات تحت مراقبت خود دارد (Kauppinen et al., 2012). نتایج این پژوهش نیز نشان داد نیت دامداران نسبت به دام‌های تحت مراقبت خود با نگرش آن‌ها نسبت به رفاه دام‌ها رابطه مثبت و معناداری دارد که این نتیجه با نتایج مطالعه کاپینن و همکاران (Kauppinen et al., 2012) و همسورث و همکاران (Hemsworth et al., 1989) مطابقت دارد.

بر پایه نتایج، خودکارآمدی، که شخص دامدار برای انجام رفتار رفاه درک می‌کند، با نیت دامداران برای انجام آن رفتارها رابطه معناداری دارد؛ یعنی، اگر دامدار درک نماید که انجام فعالیت‌هایی که سبب رفاه دام می‌گردد برای او آسان خواهد بود، نیت بیشتری برای رفاه دام‌های تحت مراقبت خود خواهد داشت.

متغیر هویت خود رفاه نیز با نیت دامداران رابطه معناداری دارد زیرا زمانی که دامدار انجام فعالیت‌های رفاه دام را بخش مهمی از وظیفه دامدار بودن خود می‌داند نیت بیشتری در ارتباط با رفاه دام دارد.

در این پژوهش، نتایج نشان داد انتظار نتیجه حاصل از رفاه دام نیز با نیت دامداران در ارتباط با رفاه دام رابطه مثبت و معناداری دارد؛ به عبارت دیگر، زمانی که دامدار نتایج حاصل از بهبود رفاه دام را پیش‌بینی می‌نماید و درک می‌کند که انجام رفتارهای رفاهی سبب سود بیشتر خود دامدار نیز می‌شود، نیت بیشتری برای رفاه دام خواهد داشت. همان‌گونه که در پیشینه پژوهش گفته شد، رفاه دام سبب افزایش تولید شیر، گوشت و تخم‌مرغ در دام‌ها می‌شود که این افزایش تولید، در واقع نیت دامداران را برای انجام رفتارهای رفاه دام بهبود می‌بخشد.

از طرف دیگر، نتایج همبستگی پیرسون نشان داد رفتار دامداران نیز با نگرش آن‌ها نسبت به رفاه دام رابطه معناداری دارد؛ یعنی، زمانی که دامدار نگرش مثبتی نسبت به رفاه دام دارد، رفتارهای رفاهی بیشتری را از خود بروز می‌دهد. عامل دیگری که می‌تواند سبب بروز رفتارهای رفاه گردد، خودکارآمدی است که شخص دامدار برای انجام رفتار رفاه دام درک می‌کند و زمانی که آسانی حاصل از انجام رفتارهای رفاه برای دامدار مشهود گردد، دامدار رفتارهای رفاهی بیشتری از خود بروز می‌دهد. به همین ترتیب، هویت خود رفاه نیز با رفتار دامدار رابطه معناداری دارد و زمانی که دامدار انجام رفتار رفاه را بخش مهمی از وظیفه و نشانه دامدار بودن خود می‌داند با احتمال بیشتری رفتارها را انجام خواهد داد.

این پژوهش همچنین نشان داد زمانی که دامدار نتایج حاصل از رفاه دام را در سود بیشتر خود درک نماید، با احتمال بیشتری رفتارهای رفاه را انجام خواهد داد. نیت دامداران نیز همان‌گونه

که در پیشینه تحقیق مطرح شد، با رفتار دامداران رابطه دارد. در این پژوهش نیز تأیید شد که نیت دامدار برای رفاه با رفتار آنها رابطه معناداری دارد و زمانی که دامدار نیت بیشتری برای رفاه دام‌های خود داشته باشد، با احتمال بیشتری رفتارهای رفاه دام را انجام می‌دهد. اما از طرف دیگر، این پژوهش نشان داد هنجارهای اخلاقی و هویت شخص دامدار هیچ ارتباطی با نیت و رفتار دامداران برای انجام رفتارهای رفاه ندارد.

با توجه به تأثیر نگرش دامداران در نیت آنها پیشنهاد می‌شود با نمایش فیلم، نصب پوستر و بازدید از دامداری‌های نمونه برای دامداران، نگرش آنها را نسبت به رفاه دام‌های تحت مراقبت خود بهبود بخشید. همچنین با توجه به نقش درک دامداران از خودکارآمدی خود در رفاه دام، می‌توان جنبه‌های مختلف رفاه دام را برای دامداران ساده ساخت تا آنها بتوانند با درک ساده بودن رفتارها، رفاه دام‌های تحت مراقبت خود را بهبود بخشند. جهاد کشاورزی و تعاونی دامداران دو نهاد فعال در این بخش محسوب می‌شوند که می‌توانند با ارائه تسهیلات و امکانات به اعضای خود زمینه ساده‌سازی جنبه‌های مختلف رفاه دام را فراهم نمایند. عامل دیگری که می‌تواند نیت دامداران را در زمینه رفاه دام بهبود بخشد، انتظار نتیجه حاصل از رفتارهای رفاه دام است. مسلماً انسان‌ها برای انجام رفتارهایی برانگیخته می‌شوند که سود و منفعت حاصل از آن را برای خود درک نمایند. بنابراین می‌توان با آگاه نمودن دامداران در مورد منافع حاصل از رفاه دام، آنها را جهت بهبود رفاه دام‌های خود ترغیب نمود. با توجه به تأثیر خودکارآمدی، انتظار نتیجه و نیت نسبت به رفاه دام در رفتار دامداران جهت بهبود رفاه دام‌های تحت مراقبت خود می‌توان با ساده‌سازی جنبه‌های مختلف رفاه دام و آگاه نمودن دامداران از منافع حاصل از رفاه، نیت دامداران را نسبت به رفاه بهبود بخشید و از این طریق رفتار آنان را جهت انجام جنبه‌های مختلف رفاه دام تقویت نمود.

منابع

۱. سرمد، ز.، بازرگان، ع. و حجازی، ا. (۱۳۷۹). روش‌های تحقیق در علوم رفتاری (چاپ سوم). تهران: نشر آگاه.

۲. کرباسی، ع.، آقاصفری، ح. و حسینی، م. (۱۳۹۲). بررسی عوامل مؤثر بر رضایت اعضای تعاونی‌های گاوداران (مطالعه موردی: تعاونی‌های گاوداران مشهد). *نشریه اقتصاد کشاورزی و توسعه*، ۲۷ (۳)، ۲۱۳-۲۲۲.

3. Ajzen, I. (1991). The theory of planned behavior. *Organizational Behavior and Human Decision Processes*, 50(2), 179-211.

4. Ajzen, I., & Madden, T. J. (1986). Prediction of goal-directed behavior: Attitudes, intentions, and perceived behavioral control. *Journal of Experimental Social Psychology*, 22(5), 453-474.

5. Bandura, A. (1998). Health promotion from the perspective of social cognitive theory. *Psychology and Health*, 13(4), 623-649.

6. Barnett, J. L., Hemsworth, P. H., & Newman, E. A. (1992). Fear of humans and its relationships with productivity in laying hens at commercial farms. *British Poultry Science*, 33(4), 699-710.

7. Boogaard, B. K., Oosting, S. J., & Bock, B. B. (2008). Defining sustainability as a socio-cultural concept: Citizen panels visiting dairy farms in the Netherlands. *Livestock Science*, 117(1), 24-33.

8. Bracke, M. B. M., & Hopster, H. (2006). Assessing the importance of natural behavior for animal welfare. *Journal of Agricultural and Environmental Ethics*, 19(1), 77-89.

9. Breuer, K., Hemsworth, P. H., Barnett, J. L., Matthews, L. R., & Coleman, G. J. (2000). Behavioural response to humans and the productivity of commercial dairy cows. *Applied Animal Behaviour Science*, 66(4), 273-288.

10. Broom, D. M. (2010). Animal welfare: an aspect of care, sustainability, and food quality required by the public. *Journal of Veterinary Medical Education*, 37(1), 83-88.
11. Bruijnis, M. (2012). *Foot disorders in dairy cattle Doctoral dissertation*: United Kingdom: Royal Veterinary College.
12. Coleman, G. J., Hemsworth, P. H., & Hay, M. (1998). Predicting stockperson behaviour towards pigs from attitudinal and job-related variables and empathy. *Applied Animal Behaviour Science*, 58(1), 63-75.
13. Coleman, G. J., Hemsworth, P. H., Hay, M., & Cox, M. (2000). Modifying stockperson attitudes and behaviour towards pigs at a large commercial farm. *Applied Animal Behaviour Science*, 66(1), 11-20.
14. Conner, M., & Armitage, C. J. (1998). Extending the theory of planned behavior: A review and avenues for further research. *Journal of Applied Social Psychology*, 28(15), 1429-1464.
15. Cook, A. J., Kerr, G. N., & Moore, K. (2002). Attitudes and intentions towards purchasing GM food. *Journal of Economic Psychology*, 23(5), 557-572.
16. De Bruijn, G. J. (2010). Understanding college students' fruit consumption. Integrating habit strength in the theory of planned behaviour. *Appetite*, 54(1), 16-22.
17. Duncan, I. J. H. (2005). Science-based assessment of animal welfare: Farm animals. *Revue Scientifique Et Technique-Office International Des Epizooties*, 24(2), 483.

18. English, P.R. (1991). Stockmanship, empathy, and pig behaviour. *Pig Veterinary Journal*, 26, 56–66.
19. Godin, G., Conner, M., & Sheeran, P. (2005). Bridging the intention–behaviour gap: The role of moral norm. *British Journal of Social Psychology*, 44(4), 497-512.
20. Hanna, D., Sneddon, I. A., & Beattie, V. E. (2009). The relationship between the stockperson's personality and attitudes and the productivity of dairy cows. *Animal*, 3(05), 737-743.
21. Hansson, H., & Lagerkvist, C. J. (2014). Defining and measuring farmers' attitudes to farm animal welfare. *Animal Welfare*, 23(1), 47-56.
22. Heath, Y., & Gifford, R. (2002). Extending the theory of planned behavior: predicting the use of public transportation¹. *Journal of Applied Social Psychology*, 32(10), 2154-2189.
23. Hemsworth, P. H. (2003). Human–animal interactions in livestock production. *Applied Animal Behaviour Science*, 81(3), 185-198.
24. Hemsworth, P. H., Barnett, J. L., Coleman, G. J., & Hansen, C. (1989). A study of the relationships between the attitudinal and behavioural profiles of stockpersons and the level of fear of humans and reproductive performance of commercial pigs. *Applied Animal Behaviour Science*, 23(4), 301-314.
25. Hemsworth, P. H., Coleman, G. J., & Barnett, J. L. (1994). Improving the attitude and behaviour of stockpersons towards pigs and the consequences on the behaviour and reproductive performance of commercial pigs. *Applied Animal Behaviour Science*, 39(3), 349-362.

26. Hemsforth, P. H., Coleman, G. J., Barnett, J. L., Borg, S., & Dowling, S. (2002). The effects of cognitive behavioral intervention on the attitude and behavior of stockpersons and the behavior and productivity of commercial dairy cows. *Journal of Animal Science*, 80(1), 68-78.
27. Hemsforth, P. H., Barnett, J. L., & Coleman, G. J. (1993). The human-animal relationship in agriculture and its consequences for the animal. *Animal Welfare*, 2(1), 33-51.
28. Kaiser, Florian G., & Scheutle, H. (2003). Two challenges to a moral extension of the theory of planned behavior: moral norms and just world beliefs in conservationism. *Personality and Individual Differences*, 35(5), 1033-1048.
29. Kauppinen, T., Vainio, A., Valros, A., Rita, H., & Vesala, K. M. (2010). Improving animal welfare: Qualitative and quantitative methodology in the study of farmers' attitudes. *Animal Welfare*, 19(4), 523.
30. Kauppinen, T., Vesala, K. M., & Valros, A. (2012). Farmer attitude toward improvement of animal welfare is correlated with piglet production parameters. *Livestock Science*, 143(2), 142-150.
31. Kielland, C., Skjerve, E., Østerås, O., & Zanella, A. J. (2010). Dairy farmer attitudes and empathy toward animals are associated with animal welfare indicators. *Journal of Dairy Science*, 93(7), 2998-3006.
32. Lensink, J., Boissy, A., & Veissier, I. (2000, July). *The relationship between farmers' attitude and behaviour towards calves, and productivity of veal units. In Annales de Zootechnie* (Vol. 49, No. 4, pp. 313-328). Paris Institut national de la recherche agronomique, 1960-2000.

-
33. Levine, Emily. D., Mills, D. S., & Houpt, K. A. (2005). Attitudes of veterinary students at one US college toward factors relating to farm animal welfare. *Journal of Veterinary Medical Education*, 32(4), 481.
34. Maria, G. A. (2006). Public perception of farm animal welfare in Spain. *Livestock Science*, 103(3), 250-256.
35. Place, S. E., & Mitloehner, F. M. (2014). The nexus of environmental quality and livestock Welfare. *Annual Review of Animal Biosciences*, (0).
36. Rise, J., Sheeran, P., & Hukkelberg, S. (2010). The role of self-identity in the theory of planned behavior: A Meta-Analysis. *Journal of Applied Social Psychology*, 40(5), 1085-1105.
37. Rushen, J., Taylor, A. A., & De Passillé, A. M. (1999). Domestic animals' fear of humans and its effect on their welfare. *Applied Animal Behaviour Science*, 65(3), 285-303.
38. Silberman, M. S. (1988). Animal welfare, animal rights: the past, the present, and the 21st century. *The Journal of Zoo Animal Medicine*, 161-167.
39. Smith, J. R., Terry, D. J., Manstead, A. S., Louis, W. R., Kotterman, D., & Wolfs, J. (2007). Interaction effects in the theory of planned behavior: The interplay of Self-Identity and past behavior. *Journal of Applied Social Psychology*, 37(11), 2726-2750.
40. Sparks, P., & Shepherd, R. (1992). Self-Identity and the theory of planned behavior: Assessing the role of identification with " Green Consumerism". *Social Psychology Quarterly*, 388-399.

41. Vaarst, M., & Alroe, H. F. (2012). Concepts of animal health and welfare in organic livestock systems. *Journal of Agricultural and Environmental Ethics*, 25(3), 333-347.
42. Webster, A. J. F. (2001). Farm animal welfare: the five freedoms and the free market. *The Veterinary Journal*, 161(3), 229-237.
43. Yazdanpanah, M., Hayati, D., Thompson, M., Zamani, G. H., & Monfared, N. (2014). Policy and plural responsiveness: Taking constructive account of the ways in which Iranian farmers think about and behave in relation to water. *Journal of Hydrology*, 514, 347-357.
44. Young, H. N., Lipowski, E. E., & Cline, R. J. (2005). Using social cognitive theory to explain consumers' behavioral intentions in response to direct-to-consumer prescription drug advertising. *Research in Social and Administrative Pharmacy*, 1(2), 270-288.

Investigating Stockmen's Intention and Behavior regarding Animal Welfare at Dairy Cooperative in Sirjan Township

F. Salari^{1*}, M. Yazdanpanah², M. Forouzani³, J. Yaghobi⁴

Received: 02/08/2014 Accepted: 03/01/2015

Abstract

The aim of this research was to investigate the stockmen's intention and behavior toward animal welfare in Sirjan Township. The sample was selected through simple random sampling. A survey of stockmen's (N= 144) was undertaken in Sirjan Township, Kerman province. The reliability and validity of the instrument were examined and approved, and then data was collected. The results of this study revealed that independent variables predicted nearly 0.46 and 0.39 variance of the stockmen's intentions and behavior regarding animal welfare respectively. Moreover, outcome expectation was the most important variable in predicting the stockmen's intentions and behavior regarding animal welfare. Finally, due to the positive effect of stockmen's attitude on their intention, findings suggested that, by demonstrating educational films, using posters and visiting superlative dairy farms, it was possible to improve their attitude regarding their animal welfare. According to the impact of stockmen's understanding of self-efficacy on achieving animal welfare, the study also suggested to simplify different aspects of animal welfare from perceptions of stockmen in order to see animal caring as easy. In this respect, Jihad-e-Keshavarzi organization and animal cooperation are two active institutes which can make this possible by providing different facilities and other possibilities for their members.

Keywords: Animal Welfare, Stockmen's Intention, Stockmen's Behavior

---

1. Master Student, Department of Agricultural Extension and Education, Ramin Agriculture and Natural Resources University, Mollasani, Ahwaz, Iran.

*Corresponding Author

E-mail: fsalari95@yahoo.com

2. Assistant Professor, Department of Agricultural Extension and Education, Ramin Agriculture and Natural Resources University, Mollasani, Ahwaz, Iran.

3. Assistant Professor, Department of Agricultural Extension and Education, Ramin Agriculture and Natural Resources University, Mollasani, Ahwaz, Iran.

4. Associate Professor, Department of Agricultural Extension and Education, Zanjan University, Zanjan, Iran